

สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

Debt Status and Management of the Members of Khon Kaen Teacher Saving Cooperative Limited

จักรพงษ์ ช่างเหลา¹ และ ประชาสรรค์ แสนภักดี²
Jakrapong Changlao¹ and Prachasan Saenpakdee²

Received : 7 ส.ค. 2561

Revised : 19 ต.ค. 2561

Accepted : 19 ต.ค. 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลด้านหนี้สิน แนวทางการบริหาร และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการมีหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ข้อมูลได้จากการตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จำนวน 391 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้วิธีการหาความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 50-59 ปี สมรสแล้ว การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพข้าราชการ อายุงาน 20 ปีขึ้นไป รายได้ 40,001 บาทขึ้นไป รายได้เสริมไม่เกิน 10,000 บาท นำเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากที่สุด มีสมาชิกครอบครัว 5 คน รายได้รวม มากกว่า 70,000 บาท รับภาระร่วมกันในครอบครัว เป็นสมาชิกสหกรณ์ 16 ปีขึ้นไป ใช้บริการเงินกู้สามัญ วงเงินกู้ 1,000,001–2,000,000 บาท ส่งชำระหนี้ 10,001–20,000 บาท ต่อเดือน ให้เพื่อนสมาชิกเป็นผู้ค้ำประกัน ส่วนใหญ่ไม่เคยผิมนัดชำระหนี้ 2) การวางแผนใช้เงินกู้ สมาชิกเห็นว่าก่อนที่จะกู้เงินก็มีวัตถุประสงค์อยู่แล้ว การแก้ปัญหาหนี้สินเห็นว่าจะต้องมีการวางแผนเรื่องการใช้จ่าย และหารายได้เสริม 3) แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สิน พบว่าจะต้องเกิดจากการสร้างเสริมวินัยทางการเงินให้แก่สมาชิก หารายได้เสริม ต้องการให้สหกรณ์ลดดอกเบี้ยเงินกู้ หรือปรับโครงสร้างหนี้ตามความจำเป็น

คำสำคัญ : สถานภาพหนี้สินและแนวทางการบริหาร, สหกรณ์ออมทรัพย์, การวางแผนใช้เงินกู้

Abstract

This research aims to study basic information and debt information, management approach and how to solve problems caused by the debt of the members of Khon Kaen Teachers Saving Cooperative Limited. Data obtained from The questionnaires were responded to by 391 members of Khon Kaen Teachers Saving Cooperative Limited by means of multi-step sampling and statistical data analysis is used were the frequency and percentage. The research found that 1) Most members are female, aged between 50-59 years, married, being educated with bachelor's degree, working as civil servants with tenure of 20 years

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อีเมล: nong_changlao@hotmail.com

² ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อีเมล: prachasan@gmail.com

¹ Student, Public Administration In Local Government ,College Of Local Administration Khon Kaen University,
Email: nong_changlao@hotmail.com

² Ph.D.College Of Local Administration Khon Kaen University, Email: prachasan@gmail.com

and over, having monthly incomes over 40,001 Baht, extra incomes not more than 10,000 Baht, having spent most money on their daily life; having 5 household members with the total monthly incomes of more than 70,000 Baht to share the burden among the family members, being the cooperatives members for 16 years and over, subscribing ordinary loan service under the ceiling of 1,000,001–2,000,000 Baht, servicing debt payment of 10,001–20,000 Baht per month, having other members acted as the loan guarantors, most having never defaulted on debt payments. 2) For the loan application plan members are of the opinion that prior to the decision to borrow the money, the objectives are already predetermined, for solving debt problems members are of the opinion that there must be a plan for spending and earning extra income. 3) For the solution of debt problems it found that must adopt the solutions of strengthening financial discipline of the members, earning extra incomes, demanding the cooperatives to reduce the loan interests or restructuring debt as it deems proper.

Keywords : debt status and management, saving cooperative, loan application plan

บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นด้วยหลักการประชาธิปไตย และดำเนินงานโดยกลุ่มของบุคคลที่เป็นสมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน ด้วยความสมัครใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์ และหลักการของสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยการถือหุ้น ผากเงินในสหกรณ์ และให้กู้เงินแก่สมาชิก โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้สหกรณ์มีความมั่นคง สมาชิกเกิดความมั่นคงได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม สหกรณ์ออมทรัพย์มีสถานะเป็นสถาบันการเงิน ที่จะต้องให้บริการแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลกำไร แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันเกิดภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเศรษฐกิจถดถอยมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อภาระการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสหกรณ์ได้นั้น สหกรณ์ต้องศึกษาภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สิน เพื่อให้สหกรณ์มีกำไรสูงสุดที่เหมาะสม (บุญมี จันทรวงศ์, 2543 : 1)

ปัญหาหนี้สินเป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติอย่างยาวนาน ทำให้ครูหมดขวัญกำลังใจการปฏิบัติงาน เพราะต้องใช้เวลาไปกับการหาเงินมาใช้หนี้ที่ไม่มีเวลาเตรียมการสอนเท่าที่ควร ซึ่งส่วนหนึ่งผลพวงมาจากระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งกำลังแพร่ระบาดไปทั่วโลก ทำให้ประเทศไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงหนี้กระแสนี้อย่างรวดเร็ว กระแสวัตถุนิยมเข้าไปสู่บุคคลทุกสาขาอาชีพ ส่งผลกระทบต่อภาระการดำเนินชีวิตทั้งด้านบวกและด้านลบอย่างปฏิเสธไม่ได้ (พิชชากร แจ่มศรี, 2550 : 1)

สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีความช่วยเหลือสมาชิกให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ในรูปแบบของการให้บริการสินเชื่อ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป สหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขและสิทธิ์ในการขอกู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เงินกู้สามัญ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน และเงินกู้พิเศษ อัตราดอกเบี้ยตามที่สหกรณ์ได้กำหนดในระเบียบว่าด้วยเงินกู้แก่สมาชิก ในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนดให้เหมาะสมกับสมตามภาวะเศรษฐกิจ ประกาศให้สมาชิกทราบเป็นครั้ง ๆ ไป เพื่อให้สมาชิกได้นำเงินไปใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ตามที่สมาชิกต้องการ สิ้นปีมีเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนให้กับสมาชิก นอกจากนี้แล้วยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ เช่น ส่งเสริมการออมทรัพย์ในหมู่สมาชิกโดยกำหนดให้ถือหุ้นในสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นรายเดือนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของอัตราเงินเดือนปัจจุบัน ซึ่งกำหนดไว้สำหรับเงินเดือนของสมาชิกแต่ละคน และรับฝากเงิน

ประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษและฝากประจำจากสมาชิก ปัจจุบันสหกรณ์มีสมาชิกทั้งสิ้น 18,533คน แยกเป็นเพศชาย 8,435 คน เพศหญิง 10,098 คน เป็นสมาชิกสามัญ 17,461 คน สมาชิกสมทบ 1,072 คน สมาชิกเข้าระหว่างปี 558 คน สมาชิกออกระหว่างปี 386 คน ณ วันสิ้นปีมีสมาชิกเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 172 คน แสดงว่าสมาชิกให้ความรักความศรัทธาในระบบสหกรณ์เป็นอย่างดี (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด, 2557 : 12-13) ดังนั้น จากปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งผลกระทบต่อสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เมื่อสมาชิกเกิดปัญหาหนี้สินขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ปี 2558
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ปี 2558 จำนวน 17,461 (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด, 2558 : 11-12)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ปี 2558 จำนวน 391 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่มซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิก กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของสมาชิกที่มีปัญหาหนี้สิน รวมไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 13 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น มีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ มีทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เป็นแบบสำรวจรายการ (check lists) จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

2.2 การสนทนากลุ่ม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด โดยสนทนาในกลุ่มผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จำนวน 10 ท่าน ผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบไปด้วย 1) นายเอกราช ช่างเหลา ตำแหน่ง ผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ขอนแก่น จำกัด 2) นายทรงยศ ชัยมงคล ตำแหน่ง รองผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด 3) นายพนรัตน์ สร้างนานอก ตำแหน่ง รองประธานกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ได้มาจากวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายคือ เป็นสมาชิกผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาหนี้สิน และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ดังนี้

2.3.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

2.3.2 สร้างแบบสอบถามเรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด โดยมีหลักการสร้างดังต่อไปนี้

2.3.2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เป็นแบบสำรวจรายการ (check lists) จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

2.3.2.2 นำแบบสอบถาม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ ตรวจสอบภาษาและความครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องทางภาษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญต่อไป โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา

ให้คะแนน -1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำคะแนนที่ได้มาหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence) ผลปรากฏว่าการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3.2.3 นำแบบสอบถาม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3.2.4 กรอบการสนทนากลุ่ม โดยการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาหนี้สิน รวมไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่มีโครงสร้างตามแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เตรียมแบบสอบถาม แล้วนำไปเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามโดยตรงถึงสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่นจำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบแล้ว และนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 391 ชุด

3.3 จัดสนทนากลุ่ม เรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด โดยสนทนาในกลุ่มผู้แทนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จำนวน 10 ท่าน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยแนวคำถามมี 3 ข้อดังนี้ 1) สมาชิกสหกรณ์ควรมีแนวทางการบริหารหนี้สินอย่างไรบ้าง 2) สมาชิกสหกรณ์มีแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง 3) สมาชิกต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือในด้านการบริหารและการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างไรบ้าง แล้วบันทึกผลการสนทนาเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิก โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ด้วยการหาความถี่ (Frequency) ของคำตอบ

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ด้วยการหาความถี่ (Frequency) ของคำตอบ

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ดำเนินการสนทนาในเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สิน รวมไปถึงแนวทางการให้ความช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ผู้ทำวิจัยเป็นผู้จัดบันทึกข้อมูลในการสนทนา แล้วนำมาวิเคราะห์โดยจัดเป็นกลุ่มข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกที่ประสบปัญหาหนี้สิน และกลุ่มข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของผู้ปฏิบัติงานและผู้ทรงคุณวุฒิในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่นจำกัด

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม ในเรื่อง สถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ปรากฏผล ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

สมาชิกส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 50-59 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพข้าราชการ อายุการทำงาน 20 ปีขึ้นไป รายได้ประจำ 40,001 บาทขึ้นไป รายได้จากการทำธุรกิจ หรืออาชีพเสริมไม่เกิน 10,000 บาท การใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน สมาชิกในครอบครัวจำนวน 5 คนรายได้รวมของครอบครัว มากกว่า 70,000 บาท ภาระค่าใช้จ่าย รับประทานร่วมกับบุคคลในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 16 ปีขึ้นไป

สถานภาพด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด พบว่ามีการใช้บริการสินเชื่อสหกรณ์ ทั้งที่เป็นเงินกู้สามัญ เงินกู้ฉุกเฉิน และเงินกู้พิเศษ ตามลำดับโดยมีการใช้บริการเงินกู้สามัญมากที่สุด มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม

เงินเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว วงเงินผู้ที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์ล่าสุดน้อยกว่า 1,000,001–2,000,000 บาท จำนวนเงินที่ส่งงวดชำระหนี้แก่สหกรณ์ต่อเดือน เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยระหว่าง 10,001–20,000 บาท ได้รับอนุมัติเงินกู้ตามเกณฑ์หลักทรัพย์ที่ใช้ในการค้ำประกันเงินกู้ของสหกรณ์ คือ เพื่อนสมาชิก

การผัดนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ต่อสหกรณ์ตลอดระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่ามีสมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยผัดนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ ส่วนสมาชิกที่ผัดนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ชำระส่วนใหญ่เคย 1 งวด กรณีที่ทราบว่าสหกรณ์หักเงิน ณ ที่จ่ายไม่ได้จะนำเงินส่งสหกรณ์ภายใน 7 วัน วิธีการติดตามทวงถามจากสหกรณ์ด้วยการโทรศัพท์ทวงถาม นอกจากนี้สมาชิกมีภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น ๆ ซึ่งวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติจากสถาบันการเงินอื่นมากกว่า 1,500,000 บาท จำนวนเงินที่ส่งงวดชำระหนี้แก่สถาบันการเงินอื่นต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001–30,000 บาท

2. แนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

ในการวางแผนในการใช้เงินที่กู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีความเห็นว่า ก่อนที่จะกู้เงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้น ผู้กู้ทุกคนต่างก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นการวางแผนก่อนที่จะกู้เงินไม่ได้รูปแบบไม่มีจุดมุ่งหมาย แล้วนำมาใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เช่น เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก เช่น ค่าการศึกษาบุตร หรือการประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย ที่จำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก การดูแลรับผิดชอบพ่อแม่ หรือความเดือดร้อนของญาติพี่น้อง เป็นต้น แต่เงินเดือน และรายได้ต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายประจำในแต่ละเดือนอยู่แล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มาบรรเทาความเดือดร้อน

ส่วนในด้านการแก้ปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด สมาชิกสหกรณ์ฯ กลุ่มเป้าหมายมีความเห็นว่าควรหารายได้เสริม เช่น การสอนพิเศษ หรือการทำการเกษตรสำหรับผู้ที่มีที่ทำกิน หรือการขายสินค้าต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองจะได้มีเงินไว้สำรอง และในบางครั้งอาจจะเป็นรายได้หลักที่มากกว่าเงินเดือนประจำ เนื่องจากเงินเดือนประจำถูกหักใช้หนี้สหกรณ์แล้วนั่นเอง จากการสนทนากลุ่ม พบว่าระบบการหักชำระหนี้สหกรณ์ในปัจจุบันนั้นสามารถให้สมาชิกเลือกได้ว่าจะส่งชำระหนี้แบบธนาคารซึ่งจะทำให้เงินเดือนคงเหลือมาก จำนวนเงินในการชำระหนี้จะเท่ากันทุกงวดจนกว่าจะชำระหนี้หมด หรือจะชำระแบบสหกรณ์ คือ เงินต้นคงที่ ดอกเบี้ยลดลง ระบบสหกรณ์นี้สมาชิกจะรับภาระการชำระหนี้ในช่วงเดือนแรกของการหักมาก ทำให้เงินคงเหลือใช้รายเดือนอาจไม่เพียงพอ แต่ผลดีก็คือ ในเดือนต่อ ๆ ไป สมาชิกจะได้ชำระดอกเบี้ยน้อยลง เงินสำหรับส่งชำระหนี้ก็จะลดลงทุก ๆ เดือน ซึ่งถ้าหากว่าสมาชิกสามารถหารายได้เสริมมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้แล้ว ก็ไม่ต้องกังวลถึงเงินคงเหลือจากการหักชำระหนี้สหกรณ์ สามารถเลือกชำระหนี้แบบที่ต้องการและไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสูง ทุก ๆ เดือนได้

การหมดหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จะต้องใช้เวลานานเท่าไร พบว่าสมาชิกไม่สามารถบอกได้ว่า จะสามารถใช้นี้กับสหกรณ์ฯ ให้หมดลงในเวลานานเท่าใด แต่มีความคิดเห็นว่าเมื่อไม่มีความเดือดร้อน ก็จะนำเงินส่งใช้หนี้สหกรณ์ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบจำนวนงวดที่ผ่อนชำระ แต่หากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินก็คงจะส่งกู้ใหม่ และเริ่มต้นการเป็นหนี้อีกครั้งหนึ่ง และจากการสนทนากลุ่มได้ข้อค้นพบว่า ในกรณีของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด นั้นสมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินก็จริง แต่เมื่อสมาชิกสามารถผ่อนชำระหนี้ได้เป็นปกติจึงไม่ถือว่าเป็นปัญหาหนี้สิน สำหรับสมาชิกที่ไม่สามารถผ่อนชำระหนี้ได้ตามระเบียบของสหกรณ์ จึงจะถือว่าเป็นผู้มีปัญหาหนี้สิน ดังนั้น การที่สมาชิกจะระบุได้ว่าหมดหนี้กับสหกรณ์เมื่อไรนั้นเป็นข้อคำถามที่ตอบได้ยาก เนื่องจากสมาชิกหลายคนที่ยืมเงินเพื่อไปลงทุนธุรกิจเสริม ซึ่งธุรกิจนั้นอาจจะทำรายได้ให้แก่สมาชิกแต่จะต้องใช้เงินหมุนเวียนในธุรกิจ การกู้เงินจากสหกรณ์จึงเป็นสิ่งที่สมาชิกยังต้องมีความจำเป็นอยู่ トラบได้ที่ธุรกิจสามารถหมุนเวียนเงินได้ และสมาชิกยังสามารถส่งชำระหนี้ได้เป็นปกติอยู่ แต่ก็ยังมีสมาชิกอีกบางส่วนที่ต้องนำเงินไปใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ สมาชิกส่วนนี้เอง ที่จะต้องวางแผนว่าตนเองจะใช้เวลานานเท่าไร จึงจะสามารถชำระหนี้สหกรณ์ฯ ได้หมด เนื่องจากหากเกิดความเดือดร้อนทางการเงินขึ้นมาอีก ก็ต้องกู้เงินอีกนั่นเอง แต่หากสมาชิกมีการบริหาร

หนี้สินและการเงินของตนเอง ทหารายได้เสริมก็สามารถบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงินได้ในระดับหนึ่ง และเมื่อสมาชิกมีรายได้เสริมมากขึ้น มีเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากขึ้น การกู้เงินจากสหกรณ์ฯ จึงจะกลายเป็นทางเลือกสุดท้ายของสมาชิก และเมื่อไม่มีความเดือดร้อนก็จะนำเงินส่งใช้หนี้สหกรณ์ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบจำนวนงวดที่ผ่อนชำระในที่สุด ไม่เกิดการเป็นหนี้ต่อไป

3. แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จากการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง และการสนทนากลุ่มในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด และผู้ทรงคุณวุฒิต่างก็มีความคิดเห็นว่าสมาชิกต้องมีวินัยในการใช้จ่าย ใช้จ่ายอย่างประหยัดรวมทั้งการหารายได้เสริมเพิ่มการออม ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่กู้ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ส่วนความต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหานี้สิน สมาชิกสหกรณ์ฯ กลุ่มเป้าหมายต่างมีความเห็นตรงกันว่า การลดดอกเบี้ยเงินกู้จะทำให้สมาชิกมีเงินเหลือใช้มากขึ้น หรือมีการปรับโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ที่ค้างชำระตามความจำเป็นของลูกหนี้แต่ละคน ซึ่งกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์ฯ ก็มีความเข้าใจในความต้องการของสมาชิกกลุ่มเป้าหมาย เช่น ความต้องการให้ลดดอกเบี้ยเงินกู้ แต่ในด้านการปฏิบัติอาจจะต้องมีการศึกษาหลักการความเป็นไปได้ก่อน เนื่องจากการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ นั้น ต้องเป็นไปตามกลไกของภาวะเศรษฐกิจ หากไม่ศึกษารายละเอียดอาจก่อให้เกิดผลกระทบไปถึงการจ่ายเงินปันผลเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกด้วย และการที่สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินเฉลี่ยคืนจากส่วนของดอกเบี้ยที่สมาชิกชำระกลับคืนมาสู่สมาชิกเมื่อสิ้นปี ก็ถือว่าเป็นเงินดอกเบี้ยที่ได้ปรับลดไปแล้วนั่นเอง นอกจากนี้ทางสหกรณ์ก็มีความช่วยเหลืออื่น ๆ ให้แก่ลูกหนี้ที่ประสบความเดือดร้อน เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ การกู้เงินปันผลชำระหนี้ การกู้เปลี่ยนสัญญาหรือกู้ขยายงวด หรือการเชิญผู้กู้และผู้ค้ำประกันเจรจาทายทางออกร่วมกัน ซึ่งจะต้องดำเนินการเป็นราย ๆ ไป

อภิปรายผล

ในการศึกษาสถานภาพและแนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ตามกรอบแนวคิดการศึกษา ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 ผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

สมาชิกส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 50-59 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพข้าราชการ อายุการทำงาน 20 ปีขึ้นไป รายได้ประจำ 40,001 บาทขึ้นไป รายได้จากการทำธุรกิจ หรืออาชีพเสริมไม่เกิน 10,000 บาท การใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน สมาชิกในครอบครัว จำนวน 5 คน รายได้รวมของครอบครัว มากกว่า 70,000 บาท ภาระค่าใช้จ่ายรับภาระร่วมกับบุคคลในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 16 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้าราชการครูส่วนใหญ่มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เห็นได้จากที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำรายงานกำลังคนภาครัฐ 2559 ข้าราชการพลเรือนสามัญ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงาน ก.พ., 2560) พบว่าส่วนราชการที่มีข้าราชการพลเรือนสามัญหญิงมากกว่าชายในกระทรวงศึกษาธิการ มีถึงร้อยละ 72 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสำรวม เจริญ (2546 : 198-199) ที่ศึกษาวิจัยปัญหานี้สินข้าราชการครู 2544 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ข้าราชการครูเพศหญิง ร้อยละ 64 มีอายุระหว่าง 40-50 ปี มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่สมรสแล้วส่วนใหญ่มีบุตรอยู่ระหว่าง 1-3 คน โดยจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างยังอาจต้องรับผิดชอบคนอื่นที่ไม่ใช่บุตร อีก 1-2 คน ส่วนใหญ่แล้วอาจจะเป็นบิดามารดา หรือ หลาน/เหลน รวมทั้งการศึกษาของพิชชากร แจ่มศรี (2550 : 50-54) ได้ศึกษาเรื่องภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหนองบัว จำกัด อารียา คงเอียง (2550 : 62) ศึกษาความต้องการสินเชื่อของข้าราชการครู กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา และการศึกษาของ วิลาวัลย์ ดวงไพโร (2558 : 21-52) ที่ได้ศึกษา

ภาวะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารออมสินจำกัด ผลการวิจัยต่างก็พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 40-50 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่สมรสแล้ว จึงจะพิจารณาได้ว่า ผู้มีภาระหนี้สินมากที่สุด คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ที่เป็นเพศหญิงที่สมรสแล้ว ซึ่งอยู่ในสถานการณ์ต้องรับผิดชอบมาก ไม่ว่าจะเป็ ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตร หรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุพการี เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และเมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของตนแล้ว จึงถือว่าค่าใช้จ่ายหลายทางพอสมควร

สถานภาพด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด พบว่ามีการใช้บริการสินเชื่อสหกรณ์ ทั้งที่เป็นเงินกู้สามัญ เงินกู้ฉุกเฉินและเงินกู้พิเศษ ตามลำดับ มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในครอบครัว วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจากสหกรณ์อยู่ระหว่าง 1,000,001–2,000,000 บาท จำนวนเงินที่ส่งงวดชำระหนี้แก่สหกรณ์ต่อเดือน เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยระหว่าง 10,001–20,000 บาท ได้รับอนุมัติเงินกู้ตามเกณฑ์หลักทรัพย์ที่ใช้ในการค้ำประกันเงินกู้ของสหกรณ์ คือ เพื่อนสมาชิก การที่สมาชิกมีวงเงินกู้อยู่ระหว่าง 1,000,001–2,000,000 บาท นั้น ถือว่าเป็นวงเงินที่สูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ของกลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลานานและมีอัตราเงินเดือนสูง จึงทำให้ได้รับการอนุมัติเงินกู้ในวงเงินที่สูงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับอารียา คงเอียง (2550 : 66) ที่ได้ศึกษาความต้องการสินเชื่อของข้าราชการครู กรณีศึกษาสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา พบว่าเมื่อสมาชิกมีอายุเพิ่มขึ้นจะมีความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะข้าราชการครูที่มีอายุเพิ่มขึ้นอายุราชการย่อมเพิ่มตาม ทำให้เงินเดือนหรือฐานเงินเดือนย่อมสูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้นด้วย

การผิมนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ต่อสหกรณ์ฯ ตลอดระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่ามีสมาชิกส่วนใหญ่ไม่เคยผิมนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ ส่วนสมาชิกที่ผิมนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ชำระส่วนใหญ่เคย 1 งวด กรณีที่ทราบว่าสหกรณ์หักเงิน ณ ที่จ่ายไม่ได้จะนำเงินส่งสหกรณ์ภายใน 7 วัน วิธีการติดตามทวงถามจากสหกรณ์ด้วยการโทรศัพท์ทวงถาม นอกจากนี้สมาชิกมีภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น ๆ ซึ่งวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติจากสถาบันการเงินอื่นมากกว่า 1,500,000 บาท จำนวนเงินที่ส่งงวดชำระหนี้แก่สถาบันการเงินอื่นต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001–30,000 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จะมีแหล่งเงินกู้ที่อำนวยความสะดวกในการกู้เงินและใช้บริการได้ทุกครั้งก็ตาม แต่ก็ยังมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่น จึงต้องมีค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งในการส่งเงินชำระหนี้ให้แก่สถาบันการเงิน จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการผิมนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ต่อสหกรณ์ฯ สอดคล้องกับการศึกษาของเมรีนา ปลื้มปัญญา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการสินเชื่อและภาวะหนี้สินของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าข้าราชการครูหลายคนกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้หลายแหล่ง ทั้งจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และเอกชน และงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของดาว นามบัณฑิต (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพหนี้สินและความคิดเห็นต่อแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าครูนอกจากจะมีหนี้สินจากแหล่งหนี้สินในระบบแล้ว ยังมีหนี้สินอยู่กับนายทุนทั่วไป ซึ่งเป็นแหล่งหนี้สินนอกระบบ

2. แนวทางการบริหารหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

ในการวางแผนในการใช้เงินที่กู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าก่อนที่จะกู้เงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้น ผู้กู้ทุกคนต่างก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นการวางแผนก่อนที่จะกู้เงินไม่ได้กู้แบบไม่มีจุดมุ่งหมาย แล้วนำมาใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เช่น เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก เช่น ค่าการศึกษาบุตร หรือการประสบอุบัติเหตุ การเจ็บป่วย ที่จำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก การดูแลรับผิดชอบพ่อแม่ หรือความเดือดร้อนของญาติพี่น้อง เป็นต้น แต่เงินเดือนและรายได้ต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายประจำในแต่ละเดือนอยู่แล้ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมาบรรเทาความเดือดร้อนก่อน สอดคล้องกับการศึกษาของเมรีนา ปลื้มปัญญา (2548 : 63-64) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการสินเชื่อและภาวะหนี้สินของ

ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่าข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะกู้เงินไปใช้ในเรื่องใช้หนี้ที่อื่นมากที่สุด รองลงมาคือใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

ในส่วนของระยะเวลาที่คิดว่าจะใช้หนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ให้หมดหนี้ พบว่าสมาชิกไม่สามารถบอกได้ว่าจะสามารถใช้หนี้กับสหกรณ์ฯ ให้หมดลงในเวลานานเท่าใด แต่เห็นว่าเมื่อไม่มีความเดือดร้อน ก็จะนำเงินส่งใช้หนี้สหกรณ์ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบจำนวนงวดที่ผ่อนชำระ แต่หากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินก็คงจะส่งกู้ใหม่ และเริ่มต้นการเป็นหนี้อีกครั้งหนึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของเมริน่า ปลื้มปัญญา (2548 : 63-64) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการสินเชื่อและภาวะหนี้สินของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่าข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะกู้เงินไปใช้ในเรื่องใช้หนี้ที่อื่นมากที่สุด รองลงมาคือใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และผู้ที่ใช้บริการเงินกู้ไปแล้วส่วนใหญ่จะขอกู้ใหม่เมื่อมีความจำเป็น จึงแสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วแล้วแต่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงมีการกู้ใหม่ไปเรื่อย ๆ ดังนั้นการที่จะใช้หนี้กับทางสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ให้หมดภายในเวลาที่กำหนดจึงไม่ใช่สิ่งที่สมาชิกได้คิด หรือวางแผนไว้ล่วงหน้า แต่มีความเห็นว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จะเป็นแหล่งเงินกู้ที่สามารถช่วยเหลือสมาชิกได้เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก และโดยเฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ที่สามารถทำการกู้ได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์มาค้ำประกัน ซึ่งเป็นไปตามที่ถวิล น้อยเขียว (2546: 1 อ้างถึงใน นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552 : 28-29) ประธานสมาพันธ์ครูประถมศึกษาแห่งประเทศไทย (สทพ.) ได้กล่าวไว้ว่า เหตุที่ทำให้ครูเป็นหนี้เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เพราะครูเป็นอาชีพหนึ่งที่มีภารกิจจากสังคมไม่พียงทั้งเรื่องงานบุญ งานบวชหรืองานต่าง ๆ ขณะที่รายได้ของครูมีเพียงแต่เงินเดือนอย่างเดียว อีกทั้งครูบางคนโดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กต้องนำเงินส่วนตัวของตัวเองไปใช้เพื่อการพัฒนาโรงเรียน หรือบางคนต้องกู้เงินไปลงทุนทางการค้าหรือจ่ายค่าเช่าบ้าน ซึ่งตามระเบียบข้าราชการนั้นเปิดโอกาสให้ครูจำนวนหนึ่งมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้เท่านั้นเอง และครูก็ต้องมีการรับผิดชอบต่อครอบครัวด้วย ทั้งนี้เพื่อขาดเหลือขึ้นมาครูก็ต้องพึ่งพาการกู้เงินจากสหกรณ์หรือธนาคารต่าง ๆ

3. แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด จากการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างและการสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด และผู้ทรงคุณวุฒิต่างก็มีความคิดเห็นว่าสมาชิกต้องมีวินัยในการใช้จ่าย ใช้จ่ายอย่างประหยัดรวมทั้งการหารายได้เสริม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งแนวทางที่ได้กล่าวมานี้หน่วยงานต่าง ๆ มักจะใช้เพื่อเป็นแนวทางเสนอแนะให้บุคลากรในหน่วยงานนำไปปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ผลการปฏิบัติงานก็ต้องขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะสามารถปรับพฤติกรรมของตนเองได้มากน้อยเพียงใดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชัย ลิมาพันธ์ดำรง (2547 : 146) ที่ได้ศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูจังหวัดสกลนคร พบว่าข้าราชการครูส่วนใหญ่ไม่ได้ดำรงตนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อกู้เงินมาแล้ว จะมีการนำเงินไปใช้จ่ายค่อนข้างฟุ่มเฟือยเกินจำเป็นแก่การดำรงชีพ เช่น การสร้างบ้านขนาดใหญ่ การซื้อรถยนต์ราคาแพง ผลทำให้เกิดเป็นภาวะหนี้สินเดือดร้อนตามมาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ส่วนความต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหานี้สิน สมาชิกสหกรณ์ฯ กลุ่มเป้าหมายต่างมีความเห็นตรงกันว่า การลดดอกเบี้ยเงินกู้จะทำให้สมาชิกมีเงินเหลือใช้มากขึ้น หรือมีการปรับโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้ที่ค้างชำระ ตามความจำเป็นของลูกหนี้แต่ละคน แต่ในด้านกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสหกรณ์เห็นว่า การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จำเป็นต้องเป็นไปตามกลไกของภาวะเศรษฐกิจ และการที่สหกรณ์ออมทรัพย์มีเงินเฉลี่ยคืนจากส่วนของดอกเบี้ยที่สมาชิกชำระกลับคืนมาสู่สมาชิกเมื่อสิ้นปี ก็ถือว่าเป็นเงินดอกเบี้ยที่ได้ปรับลดไปแล้วนั่นเอง นอกจากนี้ทางสหกรณ์ก็มีความช่วยเหลืออื่น ๆ ให้แก่ลูกหนี้ที่ประสบความเดือดร้อน เช่น การปรับโครงสร้างหนี้ การกู้เงินปันผลชำระหนี้ การกู้เปลี่ยนสัญญาหรือกู้ขยายงวด หรือการเชิญผู้กู้และผู้ค้ำประกันเจรจาทางออกร่วมกัน สอดคล้องกับวรรณศิริ อยุธยา (2542 : 8-9) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานของสหกรณ์

ออมทรัพย์ว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ว่าจะตั้งขึ้นตามรูปแบบใดก็ตาม จะประกอบธุรกิจโดยทั่วไป คือการถือหุ้น การรับฝากเงิน และการให้กู้เงิน ในส่วนของการให้กู้เงินเมื่อสหกรณ์ออมทรัพย์มีกระแสเงินสดจากกำไรสะสมเงินออมของสมาชิกในรูปของเงินค่าหุ้นและเงินรับฝาก สหกรณ์ออมทรัพย์จะนำเงินทุนดังกล่าวมาช่วยเหลือสมาชิกที่มีความขาดแคลน และจำเป็นต้องใช้เงินให้คลี่คลายความเดือดร้อน โดยที่สมาชิกสามารถกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ได้อย่างรวดเร็วในปริมาณที่ต้องการ ภายใต้อัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกไม่ต้องไปพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากที่อื่น ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่แพงและยุ่งยากในการกู้ยืมอีกด้วย นอกจากนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ยังมีเงินเฉลี่ยคืนจากส่วนของดอกเบี้ยที่สมาชิกชำระกลับคืนมาสู่สมาชิกอีกด้วย ซึ่งเท่ากับว่าสมาชิกได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยลงจากอัตราดอกเบี้ยที่จ่ายจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด โดยผู้มีภาระหนี้สินมากที่สุด คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่เป็นเพศหญิงที่สมรสแล้ว ซึ่งอยู่ในสถานการณ์ต้องรับผิดชอบมาก ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบุตร หรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุพการี เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และเมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของตนเองแล้วจึงถือว่าค่าใช้จ่ายหลายทางพอสมควร ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานต้นสังกัด รวมไปถึงสหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินและให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง สมาชิกต้องใช้เงินอย่างประหยัดให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กู้เงินจากสหกรณ์เพื่อจะช่วยเหลือปัญหานี้สินที่จะเกิดขึ้น และหารายได้เสริม ลดรายจ่ายเพิ่มการออม เพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน

1.2 จากผลการศึกษาเป็นที่น่าสังเกตว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ที่มีภาระหนี้สินน้อยกว่า คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่เป็นเพศชาย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเพศชายในฐานะที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ควรจะเป็นผู้รับภาระรับผิดชอบเรื่องต่าง ๆ ภายในบ้านมากที่สุด จึงควรนำข้อสังเกตนี้ไปเป็นปัจจัยร่วมในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด เนื่องจากภาระหนี้สินส่วนใหญ่ที่ศึกษาพบจะเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่

1.3 สหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด ควรตรวจสอบสินเชื่อการปล่อยกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง เพราะจะช่วยลดการใช้จ่ายเงินที่ไม่จำเป็นของสมาชิก และควรมีโครงการที่จะช่วยเหลือสมาชิกที่เกิดปัญหาการผิดนัดส่งเงินงวดชำระหนี้ต่อสหกรณ์ฯ โดยมีการปรับโครงสร้างหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมเพื่อสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีโครงการพิเศษกรณีที่ลูกค้ำชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาเพื่อเป็นสิ่งจูงใจในการชำระหนี้

1.4 สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูขอนแก่น จำกัด โดยเฉพาะสมาชิกที่เป็นผู้มีปัญหาหนี้สิน หรือสมาชิกผู้ที่ต้องการบริหารหนี้สินให้หมดโดยไม่ก่อหนี้เพิ่ม ควรเริ่มปฏิบัติตามแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินที่ได้มีการเสนอไว้ในผลการวิจัย โดยฝึกวินัยในการใช้จ่าย ใช้จ่ายอย่างประหยัดรวมทั้งการหารายได้เสริม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กู้เงินจากสหกรณ์ เพื่อจะช่วยเหลือปัญหานี้สินที่จะเกิดขึ้นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน